

दम्भिन *a.* [दम्भ-णिनि] 1 Wicked, proud. -2 Hypocritical. -*m.* A hypocrite, an impostor; दम्भैतुकपाखण्डिककवृत्तौश्च वर्जयेत् Y. 1. 130; Bg. 13. 7.

दम्भोलिः 1 Indra's thunderbolt; दन्ताबलानां दन्तेषु दम्भोलिदृढमूर्तिषु Śiva. B. 4. 44; दम्भोलिप्रकृतिभृतां बतयुधानाम् 24. 66; B. R. 4. 51. -2 A diamond.

दय् 1 Ā. (दयेते, दयित) 1 To feel pity or compassion for, pity, sympathise with (with gen.); रामस्य दयमानोऽसावधेति तव लक्ष्मणः Bk. 8. 119; तेषां दयसे न कस्मात् 2. 33; 15. 63. -2 To love, like, be fond of; दयमानाः प्रमदाः Ś. 1. 4; Bk. 10. 9. -3 To protect; नगजा न. गजा दयिता दयिताः Bk. 10. 9. -4 To go, move. -5 To grant, give, divide or allot. -6 To hurt.

दया [दय् भिदा-भावे अच्] Pity, tenderness, compassion, mercy, sympathy; निर्गुणेष्वपि सत्त्वेषु दयां कुर्वन्ति साधवः H. 1. 60; R. 2. 11; यत्नादपि परक्लेशं हर्तुं या हृदि जायते । इच्छा भूमिसुरश्रेष्ठ सा दया परिकीर्तिता ॥ -**Comp.** -**करं** *a.* kind, sympathetic. (-**रः**) an epithet of Śiva. -**कूटः**, -**कूर्चः**: epithets of Buddha. -**वीरः** 1 (in Rhet.) the sentiment of heroic compassion; the sentiment of heroism arising out of compassion; *e. g.* Jimūtavāhana's remark to Garuḍa in Nāg. :—शिरामुखैः स्यन्दत एव रक्तमथापि देहे मम मांसमस्ति । तृप्तिं न पश्यामि तथापि तावत् किं भक्षणार्त्वं विरतो गरुत्मन् ॥ cf. also R. G. under दयावीर -2 *a.* Very merciful man.

दयालु [दय्-आलुच्] Kind, tender, merciful, compassionate; यशःशरीरे भव मे दयालुः R. 2. 57; 3. 52.

दयित *p. p.* [दय्-क्त] Beloved, desired, liked; Bk. 10. 9. -**तः** A husband, lover, a beloved person; V. 3. 5; दयिता दयितानाम्भुजं दरमीलनयना निरीक्षते Bv. 2. 182. -**ता** A wife, one's beloved woman; दयिताजीवितालम्बनार्थं Me. 4; R. 2. 3; Bv. 2. 182; Ki. 6. 13; दयिताजितः 'a hen-pecked husband'.

दयित्नु *a.* Kind, compassionate.

दर *a.* [दृ-अप्] Tearing, rending, &c. (at the end of comp.) -2 Little, small; दरदलदरविन्दसुन्दरं हा हरिणदृशो नयनं न विस्मरामि Bv. 2. 7. -**रः**, -**रम्** 1 A cave, cavity, hole. -2 A conch-shell; दम्भौ दरवरम् Bhāg. 1. 11. 1. -3 Poison. -**रः** 1 Fear, terror, dread; सा दरं घृतना नित्ये हीयमाना रसादरम् Śi. 19. 23; न जातहादेन न विद्विषा दरः Ki. 1. 33. -2 A stream. -3 The navel. -**रा** A hole in the ground, cave. -**रम्** *ind.* A little, slightly (in comp.); दरमीलनयना निरीक्षते Bv. 2. 182, 7; दरविगलितमल्लीवल्लिचञ्चत्पराग &c. Git. 1; so दरदलित-विकसित U. 4; Mā. 3. -**Comp.** -**करः** a staff. -**तिमिरम्** the darkness of fear; हरति दरतिमिरमतिघोरम् Git. 10. -**द** *a.* causing fear. -**दः**, -**दम्** vermilion. -**मन्थर** *a.* a little slow; दरमन्थरचरणविहारम् Git. 11. 2. -**वरः**, -**इन्द्रः** Viṣṇu's conch (पाञ्चजन्य); Bhāg. 1. 11. 1.

दरक *a.* Timid, cowardly.

दरणम् Breaking, splitting.

दरणि *m., f.* दरणी [दृ-अण्] 1 An eddy. -2 current. -3 Surf. -4 Breaking.

दरयः 1 A cavity, hollow cave. -2 Fleeing away, taking flight. -3 Over-running the country for forage.

दरद् *f.* 1 The heart. -2 Terror, fear. -3 A mountain. -4 A precipice. -5 A bank or mound.

दरदाः *m.* (pl.) A country bordering on Kashmir. -**दः** Fear, terror. -**दम्** Red lead.

दरिः, -**री** *f.* A cave, cavern, valley; दरीग्रह Ku. 1. 10; एका भार्या सुन्दरी वा दरी वा Bh. 3. 120. -**Comp.** -**भृत्** *m.* a mountain; प्रतिननाद दरीषु दरीभृत्: Ki. 18. 2. -**मुखम्** 1 a mouth like a cave. -2 the opening of a cave. -3 cave representing a mouth; दुरीमुखोत्थेन समीरणेन Ku. 1. 8; R. 13. 47.

दरित *p. p.* 1 Frightened, terrified. -2 Timid. -3 Torn, rent.

दरिद्रा 2 P. (दरिद्रति, दरिद्रित; *Caus.* दरिद्रयति *desid.* दिदरिद्रासति, दिदरिद्रिषति) 1 To be poor or needy; अथोऽथ पश्यतः कस्य महिमा नोपजायते । उपर्युपरि पश्यन्तः सर्व एव दरिद्रति ॥ H. 2. 2; Bk. 18. 31. -2 To be in distress; युक्तं ममैव किं वक्तुं दरिद्रति यथा हरिः Bk. 5. 86. -3 To become thin or sparse; दरिद्रति वियद्द्रुमे कुसुमकान्तयस्तारकाः Vikr. 11. 74.

दरिद्र *n.* [दरिद्रा-क] Poor, needy, indigent, in distressed circumstances; स तु भवतु दरिद्रो यस्य तृणा विशाला मनसि च परितुष्टे कोऽर्थवान् को दरिद्रः Bh. 3. 50. °ताम् Poverty; शब्कनीया हि लोकेऽस्मिन्निष्प्रतापा दरिद्रता Mk. 3. 24.

दरिद्राणम् Poverty.

दरिद्रायक *a.* Poor, needy.

दरिद्रित *a.* Poor, pauper, distressed.

दरोदर 1 A gamester. -2 A stake at play. -**रम्** 1 Gambling. -2 A die, dice; see दुरोदर.

दुर्द *a.* Cracked, broken. -**रः** 1 A mountain. -2 A jar slightly broken. -3 A band of music. (-**री**) Robbing of grains. -**Comp.** -**आन्नः** A sort of sauce.

दुर्दरीकः 1 A frog. -2 A cloud. -3 A kind of musical instrument. -**कम्** A musical instrument in general.

दुर्दुः (= दद्रुः q. v.).

दुर्दुरः [दृणाति कर्णौ शब्देन उरच् नि० Tv.] 1 A frog; पङ्कलिन्नमुखाः पिबन्ति सलिलं धाराहता दुर्दुराः Mk. 5. 14. -2 A cloud. -3 A kind of musical instrument such as a flute. -4 A mountain; (दुर्दुरोमलयसंनिष्ठश्चन्दनगिरिः Rām. 2. 15. 34. com.). -5 N. of a mountain in the south (associated with Malaya); स्तनाविव दिशस्तस्याः शैले मलयदुर्दुरौ R. 4. 51. -6 The sound of a drum. -7 A sort of rice. -8 A demon; L. D. B. -**रा**, -**री** N. of Durgā. -**रम्** A group or assembly of villages, district, province. -**Comp.** -**पुटः** the mouth of a pipe; शैलस्य दुर्दुरपुटानिव वादयन्तः Śi. 5. 9,